DIREKTIV
Trygga hem – utan våld
Askersund
-strategiskt utvecklingsarbete

Revisionshistorik

Datum	Ver.	Namn	Kommentar
2026-06-23	1.0	Johanna Johansson	
2026-09-16	1.1	Johanna Johansson	Tillägg bakgrund och nuläge kommunen

1 GRUNDLÄGGANDE INFORMATION 3
1.1 Bakgrund 3
1.2 Nulägesbeskrivning 3
1.3 Idé 8
1.3.1 Målgrupp Trygga hem – utan våld 8
1.3.2 Trygga hem – utan våld 9
1.4 Konsekvenser om Trygga hem – utan våld inte implementeras 10
1.5 Analys av Trygga hem – utan vålds miljöpåverkan 10

2 UPPDRAG 10

3 METOD TRYGGA HEM – UTAN VÅLD 11
3.1 Effektmål 11
3.2 Utförande Trygga hem – utan våld 11
3.2.1 Fas 1 Planering och förankring 12
3.2.2 Planering 12
3.2.3 Kommunikation 12
3.3 Fas 2 Kartläggning, analys och riskbedömning 12
3.4 Fas 3 Intervention; Custom Notification (budskapssamtal) 13
3.5 Fas 4 Sanktioner och Sociala insatser 13
3.5.1 Sanktioner 13
3.5.2 Sociala insatser 14
3.6 Fas 5 Uppföljning 14
3.7 Process operativt arbete 15

4 FUNKTIONER 15
4.1 Styrgrupp 15
4.1.1 Samordnare trygga hem – utan våld 15
4.1.2 Koordinatorer Trygga hem – utan våld 16

5 KRAV PÅ TRYGGA HEM – UTAN VÅLD 17
5.1 Förutsättningar 17
5.2 Avgränsningar 17
5.3 Kommunikation 17
5.4 Personalorganisationer 17
Samordnare för Trygga hem – utan våld ansvarar för att förankring och dialog med personalorganisationer hanteras enligt ordinarie rutiner i respektive organisation. 17

6 KOPPLINGAR TILL ANDRA VERKSAMHETER 17

7 TIDSPLAN 17

8 LEDNING OCH STYRNING 18

9 REFERENSER OCH BILAGOR 19

10 BESLUT 19

1 Grundläggande information

1.1 Bakgrund

Våld i nära relation definieras av alla typer av våld - fysiskt, psykiskt, sexuellt samt ekonomiskt, materiellt och digitalt förtryck och försummelse - som kan förekomma mellan närstående i såväl heterosexuella som samkönade relationer samt inom syskon- och andra familje- och släktrelationer. Kännetecknade är att den utsatta har en nära relation till och ofta starka emotionella band till förövaren.

Statistiken visar att både kvinnor och män utsätts för relationsvåld men utsattheten bland kvinnor är mer omfattande[1]. Mäns våld mot kvinnor definieras i enlighet med Europarådets Istanbulkonvention. Definitionen är specifikt framtagen för mäns våld mot kvinnor, och kan förstås som ett brott mot mänskliga rättigheter som utgörs av alla former av våld, eller hot om sådant.

Våld i nära relation är ett omfattande folkhälso- och samhällsproblem. Brott i nära relation är en av de vanligaste och grövsta typerna av brott. Det är oftast svårt att ta sig ur en våldsam relation och våldet kan vara återkommande över många år. Det har forskats mycket på sammanhang mellan att växa upp i ett hem med en eller flera våldsutövare och sannolikheten att barnet själv ska hamna i en våldsam relation eller inom annan kriminalitet[2]. Internationell forskning från bland annat University of Bristol har hittat ett tydligt sammanhang mellan barn som upplever våld i nära relation och förhöjd risk för att hamna i gängkriminalitet[3].

Enligt Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) får våld i nära relation stora konsekvenser på samhällsnivå. Mäns våld mot kvinnor i nära relationer bidrar till att vidmakthålla mäns överordning och kvinnors underordning, och innebär mycket stora kostnader för samhället i form av vård, sjukskrivningar, insatser från socialtjänsten (stöd och skydd) och inte minst rättsväsenet.

Våld i nära relation orsakar ett stort lidande för både inblandade och närstående och är svårt att utreda då brotten utförs bakom hemmets stängda dörrar. Det brottsförebyggande arbetet behöver enligt Brottsförebyggande rådet handla om att minska återfall och upprepad utsatthet, ge stöd till brottsdrabbade och att ge insatser till våldsutövare. För att lyckas med detta måste samhället samverka över myndighetsgränserna.

1.2 Nulägesbeskrivning

Det är ett ständigt högt inflöde av brott i nära relation till Polisregion Bergslagen. Brott i nära relation är grova och återkommande brott som kräver specialiserad utredningskompetens. Utredningsarbetet sker i specialiserade utredningsgrupper under utredningssektionerna i varje Polisområde.

---

1 https://bra.se/publikationer/arkiv/publikationer/2024-05-06-brott-i-nara-relation.html

2 https://www.brottsoffermyndigheten.se/om-oss/aktuellt/arrangemang/frukostwebbinarium-sambandet-mellan-gangkriminalitet-och-pojkar-som-upplevt-eller-utsatts-for-vald-i-nara-relation-under-sin-uppvaxt/

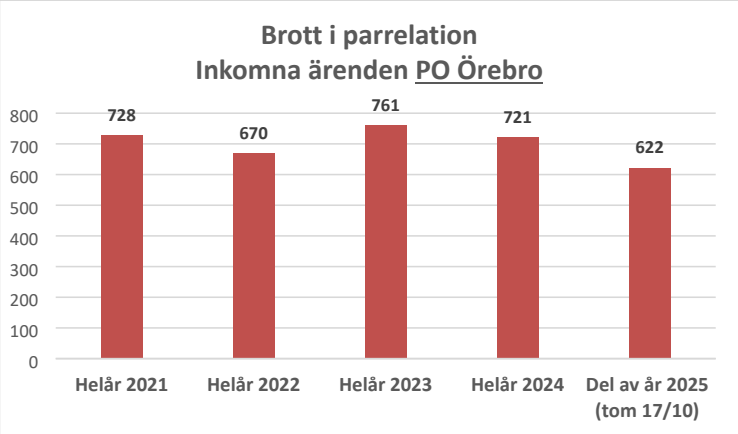
3 Forskaren Dr Jade Levell pratar om detta i sin forskning, https://jadelevell.com.

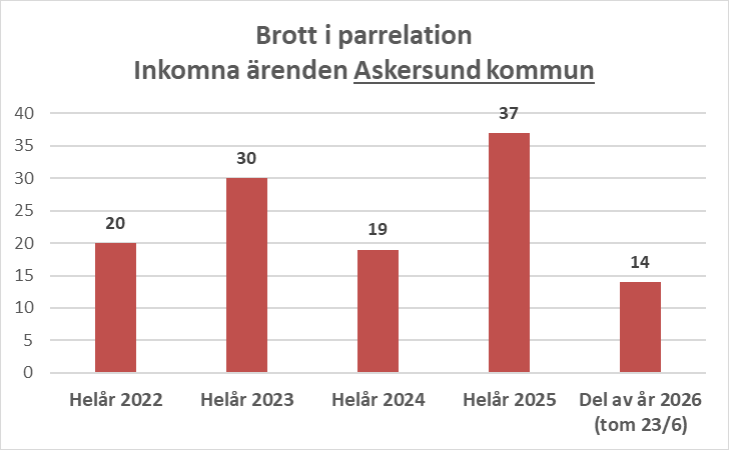
Det finns en beprövad utredningsmetodik i arbetsgrupperna idag som ger goda utredningsresultat på nationell nivå, men det finns ett behov att utveckla andra och nya hållbara former för samarbete internt både inom utredningssektionen och mellan utredningssektionen och lokalpolisområden.

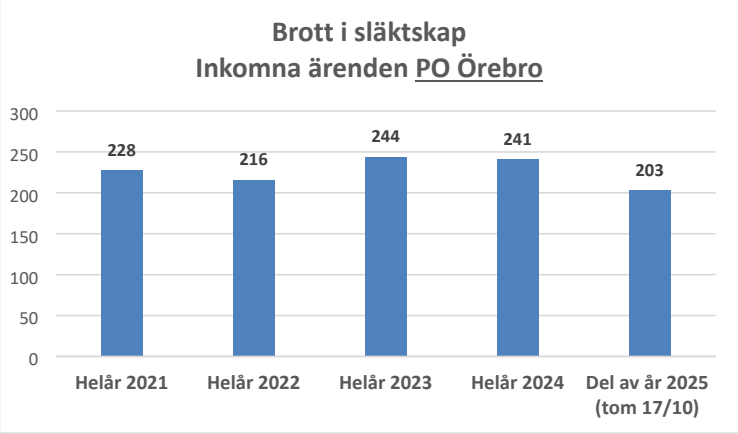
Den nya samtyckeslagstiftningen vid sexualbrott och inte minst den nya barnafridslagstiftningen har bidragit till flera anmälda brott som behöver utredas. Det som tidigare var ett brott mot ”mamma” har nu också blivit ett brott mot barn som har bevittnat brott mot mamma. Det betyder att flera brott behöver utredas, det finns flera målsägare i varje ärende och det kräver mer kompetens och mer samarbete mellan olika grupper inom polisen. Den tekniska utvecklingen påverkar också brottsutredning av brott i nära relationer, både vad gäller den digitala verklighet vi lever i, samt den möjlighet vi numera har att utreda brott i nära relationer genom effektiva brottsplatsundersökningar och IT-forensik.

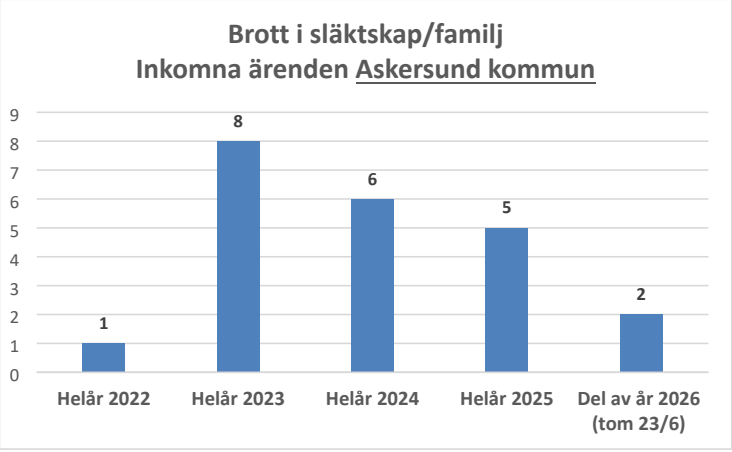
Det brottsförebyggande arbetet inom brott i nära relationer har varit eftersatt och man önskar att hitta en mer proaktiv brottsförebyggande arbetsmetod/metodik som på sikt också kan bidra till att minska antal nya brott mot kvinnor, minska återfall och upprepad utsatthet och inte minst bidra till att våldsutsatta och våldsutövare får hjälp och stöd att ta sig ur sin situation. Detta kräver en utvecklad samverkan externt med andra myndigheter och ett mycket tätare samarbete internt inom polisen.

Mörkertalet för våld i nära relationer är stort, enligt Brottsförebyggande rådet är mörkertalet ungefär 96% vilket innebär att en stor majoritet av brotten inte polisanmäls.

Brott i parrelation
Inkomna ärenden Askersund kommun
40
35
30
25
20
15
10
5
0
20
30
19
37
14
Helår 2022
Helår 2023
Helår 2024
Helår 2025
Del av år 2026 (tom 23/6)

Brott i släktskap
Inkomna ärenden PO Örebro
300
250
200
150
100
50
0
228
216
244
241
203
Helår 2021
Helår 2022
Helår 2023
Helår 2024
Del av år 2025 (tom 17/10)

Brott i släktskap/familj
Inkomna ärenden Askersund kommun
9
8
7
6
5
4
3
2
1
0
1
8
6
5
2
Helår 2022
Helår 2023
Helår 2024
Helår 2025
Del av år 2026 (tom 23/6)

Antalet inkommande ärenden till socialförvaltningen i Askersunds kommun som rör våld har ökat sedan 2022, med en mindre nedgång mellan 2024 och 2025. Utvecklingen avspeglas även i statistiken över ärenden inom våld i nära relationer (VINR).

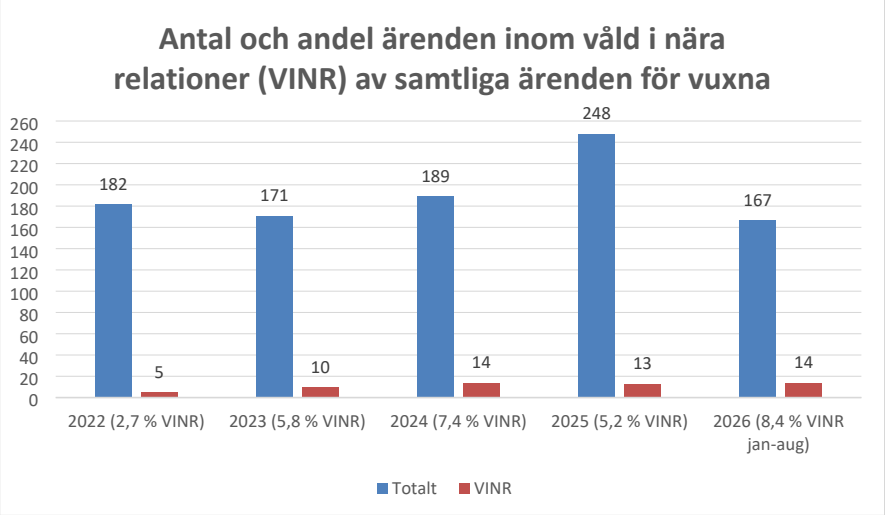
Andelen ärenden som resulterat i våld i nära relationer (VINR) ökade från 2,7 procent år 2022 till 7,4 procent år 2024 i Askersunds kommun. Under 2025 minskade andelen till 5,2 procent, trots att det totala antalet var högre än tidigare år. Till och med den 31 augusti 2026 uppgår andelen till 8,4 procent, vilket är den högsta nivån under perioden 2022–2026. Samtidigt är det svårt att bedöma i vilken utsträckning ökningen speglar ett ökat inflöde av ärenden eller en förbättrad identifiering och registrering av våldsrelaterad problematik.

Resultaten behöver sättas i sitt sammanhang vid jämförelser mellan åren. Sedan våren 2026 har det funnits en tydligare styrning från ledningshåll att våld i nära relationer som uppmärksammas inom ramen för ett ärende ska registreras och aktualiseras som separata ärenden, även när den ursprungliga kontakten med socialtjänsten avser annan problematik. Tidigare kunde våldsrelaterad problematik hanteras inom ramen för andra ärenden och endast dokumenteras i löpande text, vilket innebar att den inte alltid fångades upp i statistiken.

Den högre andelen VINR-ärenden under 2026 kan sannolikt förklaras både av förändrade arbetssätt och av förändringar i inflödet av ärenden. Oavsett förklaring innebär utvecklingen att fler personer i behov av stöd identifieras av socialtjänsten. Detta kan leda till ett ökat behov av myndighetsutövning, risk- och skyddsbedömningar, stödinsatser och placeringar samt ökade krav på samverkan och specialistkompetens inom området. Utvecklingen kan på sikt medföra konsekvenser för både verksamhetens resursbehov och framtida kostnader. Samtidigt visar resultaten att socialtjänstens arbete med att identifiera och synliggöra våld i nära relationer har stärkts.

Socialtjänsten har ett ansvar att förebygga, upptäcka och ge stöd vid våldsutsatthet. Arbetet med att förebygga, upptäcka och hantera våld i nära relationer har under flera år haft begränsat fokus inom kommunen. Under 2026 har området prioriterats genom riktade utvecklingsinsatser och arbetet kommer att fortsätta vara prioriterat även framöver.

För att stärka arbetet har socialförvaltningen under 2026 tillförts två statsbidragsfinansierade tjänster. Den ena är en projektledare för satsningen Trygga hem, med uppdragstid till och med den 31 december 2026. Den andra är en kommunövergripande samordnare med ansvar för att utveckla och samordna arbetet kring våld i nära relationer till och med den 31 december 2027. Tjänsterna syftar till att stärka strukturer, arbetssätt och samverkan inom området samt bidra till en mer enhetlig hantering av våldsrelaterade ärenden. Fördjupad statistik över utvecklingen av våldsrelaterade ärenden och aktualiseringar inom våld i nära relationer (VINR) redovisas nedan.

Kostnaderna för placeringar i skyddat boende har under perioden 2022–2024 varit obefintliga. Under 2025 genomfördes en placering till en total kostnad om cirka 50 000 kronor.

Antalet placeringar i skyddat boende har därmed varit mycket lågt under flera år. Mot bakgrund av det pågående utvecklingsarbetet inom området våld i nära relationer kan fler personer i behov av skydd komma att identifieras under senare delen av 2026 och framåt. Detta kan i sin tur medföra ett ökat behov av placeringar i skyddat boende och därmed ökade kostnader.

De låga kostnaderna under tidigare år bör ses i relation till det arbete som nu pågår för att stärka socialtjänstens förmåga att upptäcka, bedöma och hantera våldsutsatthet. Arbetet omfattar bland annat en översyn av interna strukturer, utveckling av arbetssätt och metoder samt kunskapshöjande insatser för medarbetare. Syftet är att stärka kommunens förmåga att upptäcka, bedöma och ge stöd vid våldsutsatthet.

Vårdkostnader skyddat boende:

År	Antal placeringar	Total kostnad:
2022	0	0
2023	0	0
2024	0	0
2025	1	50 000

Utökat ansvar för våldsutövare

Socialtjänsten har länge haft ett ansvar att skydda våldsutsatta vuxna och barn, men har sedan augusti 2021 även det huvudsakliga ansvaret för arbetet med våldsutövare. Socialtjänsten ska erbjuda insatser som syftar till att ändra beteendet hos den som utsätter eller har utsatt närstående för våld eller andra övergrepp. Målet är att våldet ska upphöra (SoL 5 kap 11a §).

Socialförvaltningen i Askersund har de senaste åren saknat strukturerade arbetssätt och metoder att arbeta preventivt med frågor som rör våld, vilket även inkluderar att kunna erbjuda stöd och behandling för personer som utövar våld gentemot närstående. Socialtjänsten har därför saknat relevanta påtryckningsmöjligheter att agera i direkt anslutning till att våld har förekommit, trots att forskning visar att våldsutövare ofta haft kontakt med flera samhällsinsatser innan dödligt våld skett (Socialstyrelsens utredningar av vissa skador och dödsfall 2022–2023, Socialstyrelsen 2024). Samverkan med andra myndigheter har saknats i strukturerad form, för att arbeta proaktivt brottsförebyggande och på sikt bidra till att minska antal nya brott och upprepat våld och inte minst bidra till att våldsutsatta och våldsutövare får stöd och hjälp att ta sig ur sin situation.

1.3 Idé

Trygga hem – utan våld är ett strategiskt utvecklingsarbete i Polisregion Bergslagen för att pröva om fokuserad avskräckning är ett effektivt sätt att förhindra att våldet sker, försvåra att våldet upprepas och förändra beteende hos våldsutövaren. Det problemorienterade polisarbetet bygger på den kriminologiska teorin fokuserad avskräckning (focused deterrence) som riktas mot särskilda riskgrupper och riskpersoner. För att förmå dessa att avhålla sig från fortsatt brottslighet säkerställs att polis och samhället i övrigt på alla tänkbara och innovativa sätt bemöter fortsatt brottslighet med snabba och tydliga konsekvenser. I strategin ingår tydlig kommunikation med riskpersoner så att de är medvetna om det fokus som riktas mot dem, men också för att skapa incitament för dem att avhålla sig från fortsatt våldsbrottslighet. Samtidigt erbjuds våldsutövare stöd och hjälpa att förändra sitt beteende via exempelvis socialtjänstens verksamheter eller insatser via frivården.

Genom metoden Trygga hem – utan våld önskar man undersöka om fokuserad avskräckning är ett effektfullt sätt att förhindra att våldet sker, försvåra att våldet upprepas och om det kan motivera till förändrat beteende hos våldsutövare.

1.3.1 Målgrupp Trygga hem – utan våld

Samverkande aktörer har olika definitioner för våld i nära relation och har enats om en gemensam definition av målgrupp inom ramen för Trygga hem – utan våld. Fokus i metoden Trygga hem – utan våld ligger på den som utövar våldet.

Trygga hem – utan våld innefattar personer som utövar våld mot närstående, oavsett kön och sexuell läggning.

Med närstående menas nuvarande eller tidigare partner, förälder, barn, bonusbarn, syskon eller nära släkt i rakt uppåtgående och nedåtgående släktskap.

Med våld menas handling riktad mot en annan person som skadar, smärtar, skrämmer eller kränker, får personen att göra någonting mot sin vilja eller att avstå från att göra någonting personen vill. Det finns flera olika former av våld såsom fysiskt, psykiskt, sexuellt, ekonomiskt, materiellt samt försummelse och digitalt våld.

I kartläggning inom ramen för Trygga hem – utan våld tas stor hänsyn till riskhöjande faktorer för allvarligt och dödligt våld i nära relation, exempel på riskhöjande faktorer är:

- Kontrollerande beteende/svartsjuka
- Allvarligt och/eller upptrappat våld
- Misstänkt tillgång till vapen
- Förekomst av strypvåld
- Överträdelse av kontaktförbud
- Kunskap om eller uttalad suicid gällande våldsutövaren
- Psykisk ohälsa/missbruk
- Pågående separation/uppbrott/vårdnadstvist
- Hedersnormer
- Kriminell belastning
- Rädsla hos den våldsutsatta
- Våld under graviditet
- Tidigare våld i relationen - i synnerhet strypvåld, våldtäkt och stalkning

Avgränsning
Inledningsvis innefattar Trygga hem – utan våld personer över 18 år. Trygga hem – utan våld ska på sikt se över hur personer under 18 år kan innefattas av metoden.

1.3.2 Trygga hem – utan våld

Trygga hem – utan våld bygger på samarbete mellan rättsväsende, kriminalvård, kommun, hälso- och sjukvård och lokalsamhälle där samhällets gemensamma krafter fokuserar på våldsutövare.

Trygga hem – utan våld består av tre olika delar:
- Att framföra ett budskap från samhället att våld inte tolereras.
- Att framföra att framtida våldshandlingar kommer att få kännbara konsekvenser.
- Att erbjuda stöd och hjälp för att förändra livssituationen samt för att hindra fortsatt våldsamt beteende.

Inom ramen för Trygga hem – utan våld genomförs interventioner (budskapssamtal) där budskapet är tydligt;

- Vi ser dig – du är inte anonym

- Samhället tolererar inte våld

- Det finns hjälp att få

1.4 Konsekvenser om Trygga hem – utan våld inte implementeras

- Kvinnors rätt att leva ett fritt liv fråntas dem.
- Ökad upplevd otrygghet i lokalsamhället.
- Våld i nära relation normaliseras i samhället.
- Fortsatt hög nivå av våld i nära relation.
- Ökade resurser tas i anspråk för våld i nära relation.

1.5 Analys av Trygga hem – utan vålds miljöpåverkan

Arbetet bedöms inte få någon påverkan på miljön.

2 Uppdrag

Uppdraget består i att skapa en metod som bygger på fokuserad avskräckning och tillämpa den i polisregion Bergslagen.

Samverkansparter i Trygga hem – utan våld ansvarar för att tillämpa metoden genom att:

- Kartlägga och kontinuerligt uppdatera aktörer i kategori A-D i Askersunds kommun.
- Planera och genomföra interventioner, custom notification (budskapssamtal), med fokuspersoner i kartläggningen. Interventioner genomförs enskilt.
- Planera och genomföra sanktioner/åtgärder mot fokuspersoner.
- Planera och genomföra sociala insatser för aktörer som önskar hjälp.
- Följa upp effekten av genomförda aktiviteter och bedöma eventuellt behov av nya aktiviteter.
- Kommunicera om Trygga hem – utan våld internt och externt.
- Implementera strategin på lokal nivå, polisområdesnivå/länsnivå samt regional nivå.

Arbetet skall ske i samverkan mellan polis, kommun, kriminalvård, övervakningsnämnd, länsstyrelse, hälso- och sjukvård och lokalsamhälle.

Samverkanspartners i Trygga hem – utan våld identifierar övergripande risker för genomförandet av metoden. Samverkanspartners i Trygga hem – utan våld ansvarar för riskbedömning och vid behov riskhantering avseende de individer som är aktuella för interventioner och sanktioner. En metod som kan användas är RiskSam.

3 Metod Trygga hem – utan våld

3.1 Effektmål

Metoden Trygga hem – utan våld ska ses som en del i arbetet med målet att minska våld i nära relation. Den gemensamma visionen är att våldet i nära relationer ska upphöra. En

effektiv samverkan inom Trygga hem – utan våld kommer sannolikt öka anmälningsbenägenheten och minska mörkertalet vilket betyder att rättsväsendet inledningsvis belastas hårdare. Metoden innebär även att det på kort sikt kommer generera större volymer av insatser inom Socialtjänstens verksamheter avseende stöd till individer som utövar våld, våldsutsatta och barn som upplever våld.

Genom att mobilisera samhället mot partnervåld är målet att:

- Förhindra att våld i nära relation utförs.
- Förhindra återfall.
- Bryta våldsspiralen.
- Förhindra en eskalering av brott.

Långsiktigt förväntas det förebyggande arbetet bidra till att öka medborgares trygghet samt att belysa och öka medvetenheten i samhället om att våld i nära relation är grova brott. Med anledning av det stora mörkertalet gällande polisanmälningar så behöver mål med metoden kortsiktigt innebära en ökning för att sedan långsiktigt minska och upphöra.

Detta innebär att på kort sikt är målet inom Trygga hem utan våld att:

- Ökning av polisanmälningar gällande våld i nära relation
- Ökning av inkomna tips till polisen om våld i nära relation
- Ökning av kontrollåtgärder inom kriminalvården
- Ökning av våldsutövare i behandling för att förändra sitt beteende
- Ökning av sociala insatser riktade till våldsutövare
- Ökning av antal skyddsplaceringar för våldsutsatta
- Ökning av orosanmälningar gällande våld i nära relation, både vuxna och barn
- Genomföra custom notifications (budskapssamtal)
  - 6 st under 2026
  - 12 st under 2027

Kommentar [JJ1]: Ta fram siffror beroende på antal polisanmälningar samt information inom socialtjänst.

3.2 Utförande Trygga hem – utan våld

Planering och genomförande av Trygga hem – utan våld genomförs i fem faser:

1. Planering och förankring
2. Kartläggning, analys och riskbedömning
3. Intervention (budskapssamtal)
   - Custom notification
4. Sanktioner och Sociala insatser
5. Uppföljning

Samverkan i Trygga hem – utan våld ska bygga vidare på de strukturer som redan finns i samverkan mellan berörda parter. En avsiktsförklaring har tecknats mellan berörda parter.

3.2.1 Fas 1 Planering och förankring

3.2.2 Planering

Koordinatorsgruppen för Trygga hem – utan våld ansvarar för planeringsarbetet för samtliga faser. Avstämningar genomförs genom veckovisa koordinatorsmöten.

Planering och genomförande av respektive fas kan ske i undergrupper som leds av en ansvarig från koordinatorsgruppen för Trygga hem – utan våld. Ansvarig för respektive fas (samordnare eller den samordnare utser) identifierar aktiviteter och vilka förberedelser som krävs samt tar fram en detaljerad tidsplan för arbetet i fasen. Till varje grupp knyts den kompetens och samverkanspartners som krävs för att arbetet ska bli framgångsrikt.

Arbetet påbörjas med att inventera befintlig verksamhet som är framgångsrik och som kan nyttjas inom ramen för Trygga hem – utan våld. I dialog med berörd verksamhet utvecklas de delar som saknas.

Arbetet med Trygga hem – utan våld sker på lokalpolisområdes-, polisområdes/läns- och polisregionnivå.

3.2.3 Kommunikation

Kommunikation är en av grundstenarna i Trygga hem – utan våld och är viktig för att skapa en gemensam bild mellan alla inblandade samverkanspartners.

Syftet med kommunikationen är att förankra och skapa förståelse för Trygga hem – utan våld och ska ske genom dialog och delaktighet under alla delar av arbetets gång. Med start hösten 2026 ska det ske en genomtänkt intern och extern kommunikation.

Det ska tas fram kommunikationsplaner med aktivitetsplaner. Kommunikationen ska ske både genom enskilda aktiviteter i respektive organisation och genom planerade gemensamma aktiviteter som koordinerats av samverkanspartners utsedda kommunikatörer.

3.3 Fas 2 Kartläggning, analys och riskbedömning

Inom ramen för Trygga hem ska aktörer kartläggas utifrån olika kategorier (A-D). Kartläggningen sker i samverkan inom polisen och tillsammans med samverkanspartners.

Kartlagda aktörer tas upp i polisinternt bedömandeteam och/eller koordinatorsgrupp där det genomförs riskbedömningar, riskhantering och förslag på åtgärder gällande fokuspersoner Trygga hem – utan våld tas fram.
Operativ trygga hem koordinator polisen är länk mellan koordinatorsgrupp Trygga hem – utan våld och bedömandeteam.

I koordinatorsgrupp kan exempelvis RiskSam användas för gemensam riskhantering.

3.4 Fas 3 Intervention; Custom Notification (budskapssamtal)

Custom notification innebär uppsökande budskapssamtal. Custom notification genomförs av polis och socialtjänst tillsammans, om aktören står under kriminalvårdens försorg deltar även kriminalvården på samtalet.

Custom notification genomförs av etablerings utbildade custom nofification-team. Samtalen ska loggas med tid, plats, vilka som genomförde samtalet samt hur budskapet mottogs av aktören.

Under samtalet kommer socialtjänsten att dela ut ett visitkort med ett direkttelefonnummer för stöd och hjälp.

Budskapet på custom notification är tydligt;

- Vi ser dig – du är inte anonym
- Samhället tolererar inte våld, fortsatt våldsamt beteende kommer att leda till kännbara konsekvenser
- Det finns hjälp att få och vi vill att du tar emot den hjälp vi erbjuder

3.5 Fas 4 Sanktioner och Sociala insatser

3.5.1 Sanktioner

Om budskapet från interventionerna inte efterlevs genomförs sanktioner, vilket innebär att rättsväsende och andra myndigheter riktar sina resurser mot aktuell fokusperson. Myndigheterna fokuserar tillsammans på aktuell fokusperson.

I samband med planeringen för interventioner ska även sanktioner planeras. Planeringen utgår från vilken individ som interventionen riktas mot. För att bygga förtroende och uppnå effekt är det viktigt att sanktionerna genomförs skyndsamt. Sanktionerna hanteras i ordinarie verksamhet och det är därför av största vikt att sanktionerna är resurssäkrade, tydligt formulerade och möjliga att genomföra.

Om fokuspersonen tar emot den hjälp som erbjuds ska det repressiva arbetet i grunden avvakta.

Sanktionerna ska planeras och genomföras med utgångspunkt från nedan principer

- Konformitetsprincipen, principen om personligt ansvar, d.v.s. endast den som haft förmåga eller tillfälle att rätta sig efter lagen kan straffas för att inte ha följt den.
- Proportionalitetsprincipen d.v.s. ju svårare brott desto mer ingripande blir påföljden.

- Legalitetsprincipen d.v.s. all maktutövning ska vara grundad på lag eller annan föreskrift.

En kontinuerlig dialog ska föras med utredningsverksamheten inom polisen avseende aktuella fokuspersoner och särskilt i samband med planeringen av interventioner och sanktioner.

Vilka åtgärder som är lämpliga i arbetet mot fokuspersoner bör tas fram i bedömandeteam och/eller i samverkan på koordinatorsmöte, utifrån de omständigheter som råder i det specifika fallet. Det är av stor vikt att man när man tar fram åtgärder vid varje tillfälle har ett tydligt syfte med den specifika åtgärden. Genomförda åtgärder ska följas upp.

3.5.2 Sociala insatser

De personer som deltagit på custom notification kommer att kontaktas inom kort efter intervention och åter erbjudas stöd av socialtjänsten.

De sociala insatser som utlovas måste kunna infrias. Samverkanspartners många insatser kommer att vara tillgängliga i Trygga hem – utan våld. Det kommer att vara snabb handläggning i de olika insatser som blir aktuella. Som exempel på insatser kan nämnas; behandling för skadligt bruk/beroende, behandlingsprogram via frivården, kontakt med sjukvården för utredning eller behandling samt olika arbetsmarknadsåtgärder och kontakt med Arbetsförmedlingen.

Lokalsamhället är viktiga när det gäller sociala insatser.

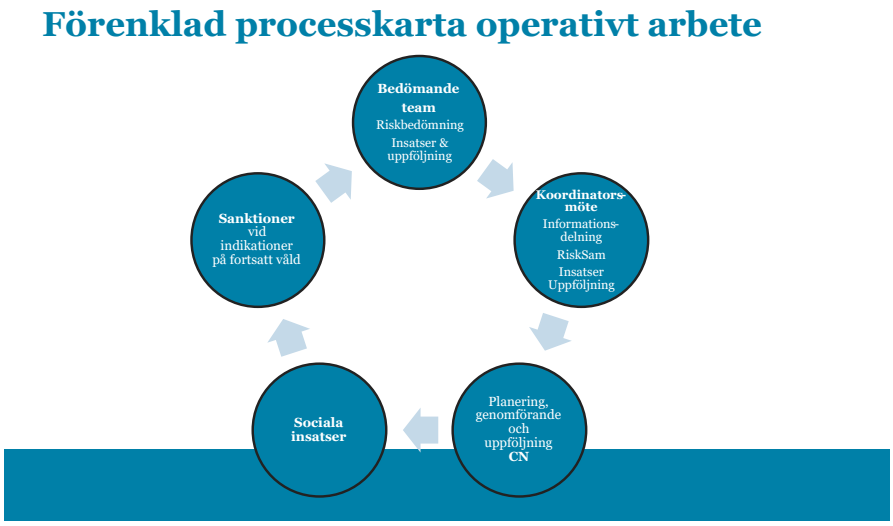
3.6 Fas 5 Uppföljning

Uppföljningen av effekten av genomförda aktiviteter i fas 5 ska ligga till grund för beslut om nya aktiviteter i en upprepning av fas 2-4.

Uppföljning av insatserna genomförs på bedömandeteam och/eller koordinationsmöten. Koordinatorsmöten genomförs regelbundet för att planera, följa upp och utveckla arbetet. Här följs också upp hur samverkan fungerar och vad som behöver justeras för ett effektivare arbete.

I det initiala planerings- och uppföljningsarbetet sker möten med undergrupper för att möjliggöra att fler berörda samverkanspartners kan delta i planering- och uppföljning på detaljnivå.

3.7 Process operativt arbete

4 Funktioner

4.1 Styrgrupp

Arbetet inriktas av Trygga hem – utan vålds styrgrupp och beslut som rör Trygga hem – utan våld fattas i samförstånd mellan parterna i styrgruppen. Det är av stor vikt att deltagare i styrgruppen har mandat att fatta beslut inom den egna organisationen. Styrgruppen möts kontinuerligt på årsbasis för att diskutera övergripande hur Trygga hem – utan våld utvecklas. Ledamöterna hjälper till med resursfördelning och att "öppna dörrar" där det behövs. Gruppen tillsätter samordnare och ansvarar för att högsta ledning i respektive organisation har de kunskaper om Trygga hem – utan våld som behövs.
Dialogen mellan olika ledningsnivåer inom respektive organisation är viktig för resurssäkring och hantering av oförutsedda händelser som kan påverka verkställigheten av planerade aktiviteter.

Under implementeringen kommer styrgrupp vara på länsnivå och innefatta de kommuner som är pilotkommuner. I operativ fas övergår styrgrupp till lokal nivå. Koordinatorsgrupper är på lokal nivå/kommunnivå.

4.1.1 Samordnare trygga hem – utan våld

Samordnare från polismyndigheten, Askersunds kommun och kriminalvården ansvarar för att driva helheten i Trygga hem – utan våld tillsammans med samordnande funktioner från länsstyrelsen och region Örebro län. Detta innebär bland annat att tillsammans leda arbetet med utformningen av metoden samt inkludera samverkan med

fler aktörer exempelvis inom lokalsamhället. Samordningen ska tillse att strategiskt arbete är koordinerat mellan alla samverkanspartners. Samordningen ansvarar för att återrapportera verksamheten i Trygg relation – utan våld till styrgrupp.

Samordnare är en strategisk funktion som samordnar arbetet mot koordinatorer i respektive verksamhet.

Samordnare ansvarar för att kommunicera och förankra Trygga hem – utan våld samt att dialog med personalorganisationer hanteras enligt ordinarie rutiner i respektive organisation.

Samordningen för Trygga hem – utan våld har mandat att driva Trygga hem – utan våld i de involverade myndigheterna. Fortlöpande frågor stäms av med respektive styrgruppsrepresentant.

4.1.2 Koordinatorer Trygga hem – utan våld

Koordinatorer från samverkansparter ansvarar för att inom respektive organisation samordna och driva det operativa arbetet samt att tillse att beslut kopplade till Trygga hem – utan våld verkställs. Koordinatorerna ingår i koordinatorsgrupp och har en nyckelroll i genomförandet av uppdraget. Initialt finns det koordinatorer från frivården, polismyndigheten och Askersunds kommun. Arbetet kan med stora fördelar berikas med koordinatorer även från region Örebro län.

Beroende på organisation och verksamheternas behov kan det finnas flera koordinatorer. Samtliga verksamheter ska ha en operativ koordinator och utöver det kan det finnas exempelvis strategisk koordinator som samordnar det strategiska arbetet i respektive verksamhet.

Koordinatorsgruppens uppdrag är att planera, anpassa och tillämpa Trygg hem – utan våld i enlighet med uppdragsdirektivet. Koordinatorsgruppen bistår vid behov samordnarna med återrapportering av verksamheten i Trygga hem – utan våld.

Vid behov tar koordinatorsgruppen hjälp av stödfunktioner för kommunikation och juridik.

Operativ koordinator
Operativ koordinator är en operativ funktion som deltar på koordinatorsmöten och samordnar det interna arbetet i samverkan med operativa koordinatorer från samverkanspartners. Operativ koordinator är ingången för samverkanspartners i respektive verksamhet.

Den operativa koordinatorn ansvarar för intern insamling av den information som behövs i samverkan.

5 Krav på Trygga hem – utan våld

5.1 Förutsättningar

Samverkande aktörer kommer att teckna en avsiktsförklaring som reglerar samverkansförutsättningar och åtaganden inom Trygga hem – utan våld.

Tillämpning av Trygga hem – utan våld ska följa gällande lagstiftning.

5.2 Avgränsningar

Trygga hem – utan våld vänder sig inledningsvis till personer över 18 år. Under arbetets gång ska arbete med personer under 18 år fortsätta utvecklas.

Förändringar i lagstiftning och nya metoder som kan användas i Trygga hem – utan våld ska beaktas och tas med i arbetet om samverkanspartners gemensamt anser att det är relevant.

Chefer i ordinarie verksamhet ansvarar för hantering av risker inom ramen för arbetsmiljöansvaret.

5.3 Kommunikation

Det ska upprättas kommunikationsplaner för Trygga hem – utan våld. Kommunikationen ska ske genom planerade aktiviteter som koordinerats av samverkanspartners utsedda kommunikatörer.

5.4 Personalorganisationer

Samordnare för Trygga hem – utan våld ansvarar för att förankring och dialog med personalorganisationer hanteras enligt ordinarie rutiner i respektive organisation.

6 Kopplingar till andra verksamheter

- Pågående operativt arbete i samtliga samverkansorganisationer
  - Polismyndigheten
  - Askersunds kommun
  - Frivården Örebro
  - Region Örebro län
- Utredningsverksamhet – pågående ärenden (Åklagarmyndigheten)
- Brottsoffer- och personsäkerhetsarbete inklusive riskreducerande samtal

7 Tidsplan

Övergripande tidsplan

Fas	Datum	Beslut i styrgrupp
Planering av Trygga hem – utan våld påbörjas	2026-05-21	*Uppdragsdirektiv*
Implementering polisregion Bergslagen påbörjas	Höst 2024	

Implementering Askersunds kommun påbörjas	Höst 2024	
Implementering frivården Örebro påbörjas	Vinter 2024	
Operativt arbete i Askersunds kommun påbörjas	2027	
Utvärdering beräknas vara slutförd	December 2027	*Utvärderingsrapport*

Kommentar [JJ2]: Har bara skrivit 2027, vill vi precisera det?

8 Ledning och styrning

Arbetet inriktas av styrgrupp och beslut ska fattas i samförstånd mellan parterna i styrgruppen. Interna arbetsgrupper kommer att sammankallas utefter behov.

Styrgrupp under implementering (delas upp i respektive Polisområde)

Roll	Verksamhet
Styrgruppsmedlem (sammankallande)	Länsstyrelsen Örebro
Styrgruppsmedlem	Polismyndigheten, Polisregion Bergslagen/Polisområde Örebro
Styrgruppsmedlem	Kriminalvården / Frivården Örebro
Styrgruppsmedlem	Degerfors kommun / Socialförvaltningen
Styrgruppsmedlem	Region Örebro län / Psykiatri
Styrgruppsmedlem	Örebro kommun, kommunstyrelseförvaltningen
Styrgruppsmedlem	Örebro kommun, socialnämnd
Styrgruppsmedlem	Örebro kommun, gymnasie- och arbetsmarkandsförvaltningen
Styrgruppsmedlem	Askersunds kommun
Styrgruppsmedlem	Lindesbergs kommun

Kommentar [JJ3]: Vilken funktion?

Kommentar [JJ4]: Vilken funktion?

Koordinatorsgrupper (delas upp i respektive kommun)

Roll	Verksamhet	Omfattning
Samordnare	Polismyndigheten/ Polisregion Bergslagen/Polisområde Örebro	
Operativ Trygga hem koordinator	Polismyndigheten/ Polisregion Bergslagen/Polisområde Örebro	100%
Lokal koordinator	Polismyndigheten/ Polisregion Bergslagen/Polisområde Örebro /Lokalpolisområde Hallsberg	
Samordnare Frivården Örebro	Kriminalvården / Frivården Örebro	50%
Operativ koordinator Frivården Örebro	Kriminalvården / Frivården Örebro	50%
Samordnare Askersunds kommun	Askersunds kommun	

Kommentar [JJ5]: Verksamhet?

Koordinator Askersunds kommun	Askersunds kommun	
Koordinator Askersunds kommun		
Stödfunktioner	**Namn**	
Kommunikatör	Polismyndigheten	
Kommunikatör	Länsstyrelsen	
Kommunikatör	Askersunds kommun	
Jurist	Polismyndigheten	
Jurist	Kriminalvården	
Samordnande funktion Länsstyrelsen Örebro	Länsstyrelsen / Samhällsavdelningen/ Social hållbarhet	
Samordnande funktion region Örebro län	Region Örebro län	

Kommentar [JJ6]: Verksamhet?

Kommentar [JJ7]: Verksamhet?

9 Referenser och bilagor

Bilaga	Namn på dokumentet
1	Avsiktsförklaring länsnivå
2	Avsiktsförklaring kommunnivå

Kommentar [JJ8]: Om det ej innefattas i ordinarie SÖ

10 Beslut

Örebro 2025-12-10

Lars Wirén
Chef Polisområde Örebro län

?
?
Askersunds kommun

?
Kriminalvårdschef Örebro

Sandra Schönbeck
Region Örebro län

Anna Andersson

Upprättad av

Johanna Johansson Polisområde Örebro län,
Diana Mehanna Frivården Örebro,
Martin Svanborg Askersunds kommun

Datum
2026-09-16

Diarienr

Saknr

Version
1.5

Chef Samhällsavdelningen/Social hållbarhet
Länsstyrelsen Örebro